

handling og hvordan arbeidet har vært drevet i praksis, er god og oversiktlig. Siste del er både en oppsummering og en argumentasjon for at arbeidet krever kompetanse for å kunne møte de prosessene som aktiveres gjennom denne tilnærmingen. Viktig er også refleksjonene rundt hvordan barn av psykisk syke i dag kan hjelpes gjennom stadig våken bevissthet omkring problemene de står overfor, og med et søkelys på hjelp til den friske forelder.

Tematet har gjentatte ganger vært satt på dagsorden, og det bør stadig gjentas. Denne boken er en sentral formidling, av en erfaren kliniker, fra et viktig felt. Den bør leses av fagfolk i det psykiske helsevernet. Forfatteren har et godt språk, noe som gjør boken lettlest. Derfor kan den også leses med stort utbytte av alle som på en eller annen måte er engasjert i disse barna – enten de fortsatt er barn eller er blitt voksne.

Rune Johansen

Spesialistpraksis i psykiatri og barne- og ungdomspsykiatri
Oslo

«Alt» om etiske sannheter og utfordringer i psykiatrien

Hanfried Helmchen, Norman Sartorius, red.

Ethics in psychiatry

European contributions. 537 s, tab, ill.
Heidelberg: Springer, 2010. Pris USD 189
ISBN 978-90-481-8720-1

Målgruppen er psykiatere og andre profesjoner i psykiatrien, men også interesserte politikere, administratorer, jurister samt humanistisk interesserte og idealister. Boken kan trygt kalles et oppslagsverk om emnet. Den har 32 kapitler, hovedsakelig skrevet av forskjellige forfattere. Begge redaktørene har lang publikasjonsbakgrunn i etikkspørsmål. Spesielt Norman Sartorius er særdeles kjent i internasjonal psykiatri gjennom de siste 35 årene, blant annet som tidligere direktør for WHO's avdeling for mental helse. Redaksjonen presiserer det at boken har et rent europeisk perspektiv, og dermed er bidragsyttere fra for eksempel USA ikke med. De inviterte kapittelforfatterne har nesten alle sterk akademisk bakgrunn. De har fått oppgitt hvert sitt emne, men redaktørene presiserer at innleggene fra dem ikke er styrt for å unngå til dels klare overlappinger. I forordet er det anslått følgende hovedemner: Stigmatisering, Økonomiske begrensninger og urettferdigheter i forhold til et best mulig psykisk helsevern, Befolkningens bidrag til lovgivningen og Interessesetninger, i videste forstand relatert til den psykiatriske profesjons evne og vilje til å la etiske prinsipper styre sin virksomhet.

I de 32 kapitlene tar forfatterne tak i komponentene innenfor de fire ovennevnte store områdene. Som anmelder ble jeg imponert over hvor gjennomarbeidet og detaljrikt stoffet er. Noen ganger kan både overlappingene med andre og nøyaktigheten i resonnementene gi litt for mye gjentakelse, men dette hindrer ikke inntrykket av svært høy kvalitet. Språklig er mange av artiklene svært elegante, og det fristet undertegnede å kopiere nyanserte utgaver av ord og ordkonstellasjoner ned til sitt begrensede nivå av akademisk engelsk. Bare ved å se på innholdsfortegnelsen vil interesserte kolleger få lyst til å lese mange av kapitlene.

Siden det ikke er plass til å referere de 32 titlene og forfatterne, vil jeg peke på tre kapitler jeg hadde spesiell glede av: kapittel 4, *Conflicts of Interest*, kapittel 30, *(Neuro)-Enhancement* (altså medi-

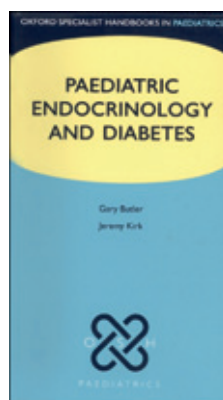
kamentelle og andre intervensjoner for å bedre funksjon utover det nødvendige for god helse) og kapittel 8: *Ethical Principles in Psychiatry: The Declarations of Hawaii and Madrid*. Det sistnevnte er skrevet av den eneste nordmannen i forfattergruppen, Otto W. Steinfeldt-Foss, kjent i norsk og internasjonal psykiatri, hos oss blant annet som tidligere stats overlege i psykiatri, og æresmedlem i Norsk psykiatrisk forening i en årrekke.

Jeg anbefaler boken, både til fullstendig og delvis gjennomlesing.

Pål Hartvig

Kompetansesenter for sikkerhets-, fengsels- og rettspsykiatri
Oslo universitetssykehus

God og praktisk håndbok i pediatrik endokrinologi

Gary Butler, Jeremy Kirk

Paediatric endocrinology and diabetes

407 s, tab, ill. Oxford: Oxford University Press,
2011. Pris GBP 40
ISBN 978-0-19-923222-2

Denne utgivelsen inngår i serien *Oxford Specialist Handbooks*, og størrelsesmessig får den lett plass i lommen. Målgruppen er først og fremst leger som arbeider med barn med endokrine sykdommer.

Boken på 407 sider er ordnet i 13 kapitler og to appendikser. Innstillingen er tradisjonell og logisk. Hvert kapittel inneholder noe bakgrunnsstoff om de ulike tilstandene, en kort beskrivelse av patofysiologi, symptomer og funn samt konkrete anbefalinger om utredning, behandling og oppfølging. Et eget tydelig merket kapittel er viet endokrine akuttilstander. Det siste kapitlet inneholder beskrivelser av de viktigste endokrine testene som brukes i pediatrien, samt en liste over referanseverdier for hormoner og tester. Hvert kapittel avsluttes med en liste over anbefalt litteratur. De to appendiksene inneholder henholdsvis oppdaterte britiske vekstkurver og en opplisting av nettadresser til bl.a. relevante britiske pasientorganisasjoner.

Samlet er teksten svært god, og ikke uventet er både anbefalingene rundt utredning og behandling i tråd med europeiske anbefalinger og dermed også norsk behandlingstradisjon. Fremstillingen er i store deler punktvis, med tydelig utheving av hva som forfatterne anser som særlig viktig. Boken inneholder også oversiktlige tabeller, relevante illustrasjoner og flytskjema som støtter teksten på en god måte. Teksten om kortvoksthet er kanskje litt oppramsende i formen, mens de fleste andre delene er mer analytisk bygd opp. Det er fortjenstfullt at overvekt er viet god plass. Kapitlet om endokrine akuttilstander er vel gjennomtenkt og inneholder konkrete anbefalinger for akuttbehandling og videre stabilisering av det syke barnet. Det siste kapitlet om gjennomføring og tolking av endokrine tester er oversiktlig og inneholder balanserte vurderinger av hvordan slike tester kan tolkes.

Denne boken vil kunne fungere godt som en oversiktlig og praktisk oppslagsbok både for elektiv klinisk virksomhet og når akutte barneendokrinologiske tilstander skal behandles.

Robert Bjerknes

Institutt for klinisk medisin
Det medisinsk-odontologiske fakultet
Universitetet i Bergen